

Hallintovaliokunta

HaV@eduskunta.fi

Päiväys/Datum

09.11.2022

Dnro/Dnr

TRAFICOM/506213/03.03.00/2022

Viite/Referens

Hallintovaliokunnan lausuntopyyntö 20.10.2022

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto koskien HE 145/2022 vp Hallituksen esitystä eduskunnalle julkisen hallinnon automaattista päätöksentekoa koskevaksi lainsäädännöksi

Liikenne- ja viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi otsikkoasiassa. Lausuntonaan Liikenne- ja viestintävirasto esittää seuraavaa.

Liikenne- ja viestintävirasto kannattaa hallitusohjelman mukaisesti hallinnon ja yhteiskunnan palveluiden digitalisointia. Kustannustehokkaiden ja asiakasystävällisten viranomaispalvelujen tuottaminen edellyttää säädösympäristön ja hallinnon kehittämistä digitalisaation mahdollistamiseksi esitysluonnoksen mukaisesti. Tältä osin Liikenne- ja viestintävirasto näkee automaattista päätöksentekoa koskevan sääntelyehdotuskokonaisuuden hyvänä.

Huomiot vaikutustenarvioinnista

Pitkällä tähtäimellä yhteiset vaatimukset luovat hyvän pohjan hallinnon yhdenmukaisuudelle, automaatiolle sekä sähköisille palveluille. Alkuun ehdotettujen säännösten mukaisten toimintamallien jalkauttaminen sekä uusien vaatimusten integroiminen muun muassa tietojärjestelmien kehitystyöhön tulevat vaatimaan resurssia sekä rahoitusta. Liikenne- ja viestintäviraston osalta vuonna 2023 virastolle aiheutuu 4 htv:n kertaluontoinen työmäärä ja lisäksi vuodesta 2023 alkaen virasto tarvitsee 1 htv:n jatkuvan resurssin.

Huomiot automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta (53 g §)

Säännöksen yksi momentin mukaisesti lähtökohta on se, että kirjallisesta hallintopäätöksestä on käytävä aina ilmi, jos asia on ratkaistu automaattisesti, sekä tieto siitä, missä käyttöönottopäätös on saatavilla. Toisen momentin mukaisesti em. tiedot voidaan antaa myös muulla tavoin viimeistään asian käsittelyn päättyessä, jos asiassa ei anneta kirjallista hallintopäätöstä. Näin ollen pääsäännön mukaisesti em. tiedot on annettava aina kirjallisen hallintopäätöksen mukana, jos sellainen annetaan.

Liikenne- ja viestintävirasto esittää huomiona, että riittäisikö jos em. tiedot olisi annettava viimeistään asian käsittelyn päättyessä riippumatta siitä, annetaanko asiassa kirjallista hallintopäätöstä vai ei. Tämä mahdollistaisi ensinnäkin sen, että automaatiassa käytettävät tietojärjestelmät voitaisiin suunnitella mahdollisimman tarkoituksenmukaiseksi niin viranomaisen kuin asianosaisen näkökulmasta.

Esimerkiksi sähköisten palveluiden osalta samalla käsittelyjärjestelmällä saatetaan tehdä ns. manuaalisia päätöksiä sekä automaattisia päätöksiä. Vaikka asian lopputuloksena olisi automaattisesti ratkaistu kirjallinen hallintopäätös, niin em. tietojen antaminen voisi olla järkevämpää asianosaisen näkökulmasta jo asian vireille saattamisen yhteydessä. Tällöin hänellä olisi mahdollisuus perehtyä käyttöönottopäätökseen sekä automaattisen ratkaisun perusteena oleviin tietoihin jo ennen asian vireille saattamista, eikä tietoja näin ollen tarvittaisi kirjallisen hallintopäätöksen yhteydessä. Toisaalta jos kyse ei ole sähköisestä palvelusta, niin tällöin käytännössä em. tiedot tullaan antamaan joka tapauksessa kirjallisen hallintopäätöksen yhteydessä. Kokonaisuutena säännös olisi joustavampi ja mahdollistaisi paremmin niin viranomaisen kuin asianosaisen tarpeiden huomioimisen, mikäli em. tietojen antamista ei olisi sidottu kirjallisen hallintopäätökseen, vaan ne olisi velvoitettu antamaan toisen momentin mukaisesti viimeistään asian käsittelyn päättyessä.

Heikkinen Kati
Ylijohtaja

Pylväs Kimmo
Johtava asiantuntija

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 9.11.2022. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.